

Kurzus megnevezése: Klasszikus magyar irodalom II. 1850–1900
Kurzus megnevezése angolul: Classic Hungarian Literature II.
Kurzus kódja: MIR11-223
A tételsor érvényessége: 2017 őszi szemesztertől

A jegyszerzés módja: **SZÓBELI VIZSGA**, melyet egy szövegismeretet felmérő **BEUGRÓ TESZT** előz meg

Követelmények:

A vizsga előfeltétele egy írásban kitöltött szövegismereti teszt legalább 50%-os eredménnyel való teljesítése. **A kötelező szövegek az egyes tételekhez megadott olvasmányok.**

A kurzust szóbeli vizsga zárja. A szóbeli vizsgán az alábbi 12 témakör tételként funkcionál. A vizsga értékelési szempontjai a húzott tétel kapcsán:

1. a tematikában megadott szerzők megjelölt művéről/műveiről friss olvasmányélmény (ha valaki teljesítette a beugró tesztet, nem jelenti azt, hogy a szóbeli vizsgán az oktató nem ellenőrzi az olvasmányok ismeretét!)

2. az adott szöveg szakmai-irodalomtörténeti értelmezése, a tétel egészének összefüggéseibe kapcsolása, melyhez szükséges:

- az előadáson elhangzottak ismerete

- SZILÁGYI Márton – VADERNA Gábor, *A klasszikus magyar irodalom (kb. 1750-től kb. 1900-g)* = *Magyar irodalom*, főszerk. GINTLI Tibor, Bp., Akadémiai, 2010, 312–637. (A vonatkozó fejezetek ismerete.)

- *A magyar irodalom története*, I–II, főszerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, Bp., Gondolat, 2007. (Internet: <<http://www.villanyspenot.hu>> A vonatkozó fejezetek ismerete.)

3. Az előadások anyaga.

Kurzus leírása, tematikája:

Az előadás a 19. század második felének irodalmával foglalkozik. Egyrészt áttekintjük a lírai megszólalás különböző lehetőségeit, másrészt érintjük a verses epikai műfajok történetét, s végül a modern prózaepika kialakulásával foglalkozunk. E korszak a modern kori nacionalizmusok fénykora, s az előadás középpontjában az a kérdés áll, hogy az irodalom miként alakíthatott és szolgálhatott ki nemzeti identitásformákat.

Tételsor:

1. Az ötvenes–hatvanas évek lírája 1. Az allegorikus beszédmód lírai formái és a balladaforma

Kötelező szövegek

Allegória: VÖRÖSMARTY Mihály: *Előszó; A' vén cigány*; CZUCZOR Gergely: *A rab*; TOMPA Mihály: *A gólyához; A madár, fiaihoz*; ARANY János: *A rab gólya*; VAJDA János: *Virrasztók*

Ballada: GARAY János: *Kont*; GYULAI Pál: *Éji látogatás*; ARANY János: *Rozgonyiné; V. László; Ágnes asszony; Zács Klára; Bor vitéz; A walesi bárdok; Szondi két apródja*; KISS József: *Ágota kisasszony*

Ajánlott szövegkiadások

VÖRÖSMARTY Mihály, *Kisebb költemények III: 1840–1855*, s. a. r. TÓTH Dezső, Bp., Akadémiai, 1962 (Vörösmarty Mihály Összes Művei).

CZUCZOR Gergely *Összes költői művei*, I–III. kötet, s. a. r. ZOLTVÁNY Irén, Bp., Franklin-Társulat, 1899.

GARAY János *Összes munkái*, I–V. kötet, s. a. r. FERENCZY József, Bp., Méhner Vilmos, 1886–1887.

TOMPA Mihály *Összes költeménye*, I–II. kötet, előszó ALEXA Károly, Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994 (Felfedezett Klasszikusok, 6).

ARANY János, *Kisebb költemények*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1951 (Arany János Összes Művei, I).

VAJDA János, *Kisebb költemények: 1844–1860*, s. a. r. BARLA Gyula, Bp., Akadémiai, 1969 (Vajda János Összes Művei, I).

KISS József *Összegyűjtött versei*, s. a. r. HEGEDŐS Mária, Bp., Argumentum, 2001.

Magyar balladák, magyarázzák GREGUSS Ágost – BEÖTHY Zsolt, Bp., Franklin-Társulat, 1885 (Jeles Irók Iskolai Tára, I).

Ajánlott szakirodalom

MILBACHER Róbert, *Arany János és az emlékezet balzsama: Az Arany-hagyomány a magyar kulturális emlékezetben*, Bp., Ráció, 2009 (Ligatura).

GREGUSS Ágost, *A balladáról*, Pest, Emich Gusztáv, 1865.

GREGUSS Ágost, *Arany János balladái*, Bp., Franklin-Társulat, 1877.

TURÓCZI-TROSTLER József, *Az irodalmi ballada = Uő, Magyar irodalom – világirodalom: Tanulmányok*, I–II. kötet, Bp., Akadémiai, 1961, I, 380–385.

Szondi két apródja: A Szécsényben 2008. szeptember 26–28-án rendezett Szondi két apródja-konferencia szerkesztett és bővített anyaga, szerk. FÜZFÁ Balázs, Szombathely: Savaria UP, 2009 (A 12 legszebb magyar vers, 3).

2. Az ötvenes–hatvanas évek lírája 2. A líra modernizálásának kísérlete Arany János költészetében

Kötelező szövegek

ARANY János: *Évek, ti még jövőndő évek; Koldus-ének; Letésem a lantot; Ősszel; Családi kör; Visszatekintés; A lejtőn; Kertben; A dalnok búja; Emlények; Néma bú; Széchenyi emlékezete; Az örök zsidó; Rendületlenül; Magányban; Vojtina ars poétikája; Leányomhoz; Juliska sírkövére; Juliska emlékezete*

Ajánlott szövegkiadások

ARANY János, *Kisebb költemények*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1951 (Arany János Összes Művei, I).

ARANY János, *Zsengék: Töredékek: Rögtönzések*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1952 (Arany János Összes Művei, VI).

Ajánlott szakirodalom

MILBACHER Róbert, *Arany János és az emlékezet balzsama: Az Arany-hagyomány a magyar kulturális emlékezetben*, Bp., Ráció, 2009 (Ligatura).

BARÁNSZKY JÓB László, *Arany lírai formanyelvének fejlődéstörténeti helye*, Bp., Akadémiai, 1957 (Irodalomtörténeti Füzetek, 12).

Az el nem ért bizonyosság: Elemzések Arany lírájának első korszakából, szerk. NÉMETH G. Béla, Bp., Akadémiai, 1972.

SZÖRÉNYI László, *Epika és líra Arany életművében = Uő, „Multaddal valamit kezdeni”*: *Tanulmányok*, Bp., Magvető, 1989 (JAK Füzetek, 45), 164–207.

TARJÁNYI Eszter, *Arany János és a parodisztikus hagyomány*, Bp., Universitas 2013.

S. VARGA Pál, *„...A keverék-mű a fejedre támad...”*: *Arany János 1860 és 1882 között keletkezett verseinek alapszövegéről = Textológia, filológia, értelmezés: Klasszikus magyar irodalom*, szerk. CZIFRA Mariann, SZILÁGYI Márton, Debrecen: Debreceni Egyetemi, 2014 (Csokonai könyvtár), 116–135.

3. A századvégi modernnek lírája

Kötelező szövegek

VARGHA Gyula: *Egy református lelkész halálára*; REVICZKY Gyula: *Túlélek én minden*

csalódást; Rossz istenek; Magány; Magamról; Pán halála; VAJDA János: Arabella; Harminc év után; Nádas tavon; Nyári éjjel; Húsz év múlva; A vaáli erdőben; KOMJÁTHY Jenő: A homályból; Kéj; Hópelyhek; CZÓBEL Minka: A kigyó; Granuláció, Fehér farkas; Virrasztó; KISS József: Influenza; HELTAI Jenő: Modell

Ajánlott szövegkiadások

REVICZKY Gyula *Összes verse: Kritikai kiadás, I–II. kötet, s. a. r. CSÁSZTVAY Tünde, Bp., Argumentum – Országos Széchényi Könyvtár, 2007 (Források az Országos Széchényi Könyvtár Gyűjteményéből).*

VAJDA János, *Kisebb költemények: 1844–1860, s. a. r. BARLA Gyula, Bp., Akadémiai, 1969 (Vajda János Összes Művei, I).*

VAJDA János, *Kisebb költemények: 1861–1897, s. a. r. BOROS Dezső, Bp., Akadémiai, 1969 (Vajda János Összes Művei, II).*

KOMJÁTHY Jenő *Összes költeményei, szerk., utószó S. VARGA Pál, Bp., Unikornis, 1995 (A magyar költészet kincsestára).*

CZÓBEL Minka, *Boszorkány-dalok, vál. és utószó PÓR Péter, bev. WEÖRES Sándor, Bp., Szépirodalmi, 1974.*

KISS József *Összegyűjtött versei, s. a. r. HEGEDŐS Mária, Bp., Argumentum, 2001.*

HELTAI Jenő *Versei, s. a. r. GÁBOR György, Bp., Szépirodalmi, 1983⁵.*

Magyar költők: 19. század II, vál. KULIN Ferenc, szövegmond., jegyz. SZILÁGYI Márton, Bp., Kortárs, 2001 (Magyar Remekírók).

Ajánlott szakirodalom

S. VARGA Pál, *A gondviselőlshittől a vitalizmusig: A magyar líra világképnek alakulása a XIX. század második felében, Debrecen, Csokonai, 1994 (Csokonai Könyvtár, 2), 151–184; 211–256.*

BEDNANICS Gábor, *Kerülőutak és zsákutcák: A modern magyar líra kezdetei, Bp., Ráció, 2009 (Ráció – Tudomány, 13), 181–235.*

PÓR Péter, *Konzervatív reformtörekvések a századforduló irodalmában: Justh Zsigmond és Czóbel Minka népiessége, Bp., Akadémiai, 1971 (Irodalomtörténet Füzetek, 73).*

SZÉLES Klára, *Reviczky Gyula poétikája és az új magyar líra, Bp., Akadémiai, 1976.*

SZÉLES Klára, *Vajda János, Bp., Gondolat, 1982 (Nagy Magyar Írók).*

EISEMANN György, *Szimbólum és metafizikum Komjáthy Jenő költészetében, Bp., Széphalom Könyvműhely, 1997.*

EISEMANN György, *A későromantikus magyar líra, Bp., Ráció, 2010, 282–305.*

4. Az Őszikék mint poétikai kísérlet

Kötelező szövegek

ARANY János, *Őszikék*

Ajánlott szövegkiadás

ARANY János, *Kisebb költemények, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1951 (Arany János Összes Művei, I).*

Ajánlott szakirodalom

BARTA János, *Az Őszikék titka = UŐ, Arany János és kortársai I: Arany-tanulmányok, s. a. r. IMRE László, Debrecen, Kossuth Egyetemi, 2003 (Csokonai Könyvtár, 27), 360–380.*

EISEMANN György, *Egy kézirat közegváltása: a konvertivitás mint olvasástapasztalat: Őszikék = UŐ, A későromantikus magyar líra, Bp., Ráció, 2010, 282–305.*

SZMESKÓ Gábor, *Az Őszikék megjelenése és korai recepciója, ItK, 120(2016), 567–588.*

5. Az eposzhagyomány megújítási kísérlete

Kötelező szövegek

ARANY János, *Buda halála; A nagyidai cigányok*

Ajánlott szövegkiadás

ARANY János, *Elbeszélő költemények*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1952 (Arany János Összes Művei, III).

ARANY János, *Keveháza: Buda halála: A hun trilógia töredékei*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1953 (Arany János Összes Művei, IV).

Ajánlott szakirodalom

NÉMETH G. Béla, *Kérdések a Buda halála körül = Uő, Századutóról – századelőről: Irodalom- és művelődéstörténeti tanulmányok*, Bp., Magvető, 1985 (Elvek és Utak), 7–39.

SZÖRÉNYI László, *Epika és líra Arany életművében = Uő, „Multaddal valamit kezdeni”*: *Tanulmányok*, Bp., Magvető, 1989 (JAK Füzetek, 45), 164–207.

MILBACHER Róbert, *„...földben állasz mély gyököddel...”: A magyar irodalmi népiesség genezisének akkulturációs metódusa és pórias hagyományának vázlatja*, Bp., Osiris, 2000 (Doktori Mestermunkák).

MÁRTON László, *Parlagok múzsája: Arany János: A nagyidai cigányok = Uő, Az áhítatos embergép*, Pécs, Jelenkor, 1999, 81–86.

S. VARGA Pál, *Retorika, transzcendencia és tragikum a Buda halálában*, It, 2012/1, 3–26.

TARJÁNYI Eszter, *Arany János és a parodisztikus hagyomány*, Bp., Universitas 2013.

6. A verses regény

Kötelező szövegek

VAJDA János, *Találkozások*

ARANY László, *A délibábok hőse*

Ajánlott szövegkiadások

VAJDA János, *Nagyobb költői művek: Ildikó: Elbeszélő költemények*, s. a. r. BIKÁCSI László – PÓR Péter, Bp., Akadémiai, 1977 (Vajda János Összes Művei, III).

ARANY László, *A délibábok hőse*, utószó DOMOKOS Mátyás, Bp., Osiris, 1999 (Milleniumi Könyvtár, 17).

Ajánlott szakirodalom

Z. KOVÁCS Zoltán, *A „belső kritika” horizontja: A magyar verses regény fejlődéstörténeti megközelítésének lehetőségei = Nympholeptusok: Test, kánon, nyelv és költőiség problémái a 18–19. században*, szerk. SZÜCS Zoltán Gábor – VADERNA Gábor, L'Harmattan, Bp., 2004 (Dayka Könyvek, 2), 303–314.

SZÉLES Klára, *Vajda János*, Bp., Gondolat, 1982 (Nagy Magyar Írók).

IMRE László, *A magyar verses regény*, Bp., Akadémiai, 1990 (Irodalomtörténeti Könyvtár, 39), 137–155.

Z. KOVÁCS Zoltán, *Verses regény, humoros etika: a Délibábok hőse értelmezésének etikai összetevőiről*, It, 2008/1, 52–70.

BÁCSKAI-ATKÁRI Júlia, *A változó távolság játéka: Vajda János Találkozások című művének narratológiai sajátosságai*, Első század, 2009/1, 15–53.

7. Történelem és hatalom (Kemény Zsigmond regényei)

Kötelező szövegek

KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*

KEMÉNY Zsigmond, *A rajongók*

Ajánlott szövegkiadások

KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*, I–II. kötet, Pest, Emich Gusztáv, 1855; KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*, III. kötet, Pest, Pfeifer Ferdinánd, 1857.

KEMÉNY Zsigmond, *A rajongók: Történeti regény*, I–IV. kötet, Pest, Pfeifer Ferdinánd, 1858–1859.

Könnyebben hozzáférhető, megbízható szöveg: KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*, szerk. utószó, jegyz. SZABÓ József, Bp., Szépirodalmi, 1967 (Kemény Zsigmond művei); KEMÉNY Zsigmond, *A rajongók*, szerk., utószó, jegyz. NAGY Miklós, Bp., Szépirodalmi, 1969 (Kemény Zsigmond Művei).

Ajánlott szakirodalom

SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Kemény Zsigmond*, Bp., Szépirodalmi, 1989. (A regényekre vonatkozó fejezetek.)

SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Az újraolvasás kényszere: (A rajongók) = Uő, Irodalmi kánonok*, Debrecen, Csokonai, 1998 (Alföld Könyvek, 1), 71–93.

BÉNYEI Péter, *A történelem és a tragikum vonzásában: A történelmi regény műfaji változatai és a tragikum kérdései Kemény Zsigmond írásművészetében*, Debrecen, Kossuth Egyetemi, 2007 (Csokonai Könyvtár, 39), 318–366.

HITES Sándor, *A múltnak kútja: Tanulmányok a történelmi elbeszélések köréből*, Bp., Ulpiusház, 2004 (JAK Füzetek, 133).

A sors kísértései: Tanulmányok Kemény Zsigmond munkásságáról születésének 200. évfordulójára, szerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, Bp., Ráció, 2014.

SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Kemény Zsigmond*, Pozsony, Kalligram, 2007 (Szegedy-Maszák Mihály válogatott munkái).

8. Az anekdotikus regény (Jókai Mór)

Kötelező szövegek

JÓKAI Mór, *Egy magyar nábob*

JÓKAI Mór, *A jövő század regénye*

Ajánlott szövegkiadások

JÓKAI Mór, *Egy magyar nábob*, I–II. kötet, s. a. r. SZEKERES László, Bp., Akadémiai, 1962 (Jókai Mór Összes Művei: Regények, 5–6).

JÓKAI Mór, *A jövő század regénye*, I–II. kötet, s. a. r. D. ZÖLDHELYI Zsuzsa, Bp., Akadémiai, 1981 (Jókai Mór Összes Művei: Regények, 18–19).

Ajánlott szakirodalom

HAJDU Péter, *1854: Az anekdota mint a magyar élet tükré = A magyar irodalom története II: 1800-tól 1919-ig*, főszerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, szerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály – VERES András, Bp., Gondolat, 2007. (Internet: <<http://www.villanyspenot.hu>>)

SZAJBÉLY Mihály, *Jókai Mór (1825–1904)*, Pozsony, Kalligram, 2010 (Magyarok Emlékezete), 148–157.

FRIED István, *Öreg Jókai nem vén Jókai: Egy másik Jókai meg nem történt kalandjai az irodalomtörténetben*, Bp., Ister, 2003.

Mester Jókai: A Jókai-olvasás lehetőségei az ezredfordulón, szerk. HANSÁGI Ágnes – HERMANN Zoltán, Bp., Ráció, 2005 (Ráció – Tudomány, 4).

SZILÁGYI Márton, *Amikor betelik az idő...: Jókai Mór: A jövő század regénye = Jókai & Jókai: Tanulmányok*, szerk. HANSÁGI Ágnes, HERMANN Zoltán, Bp., L'Harmattan, 2013 (Károli könyvek), 273–284.

TAKÁTS József, *A regénytől az allegóriáig: Az Egy magyar nábob esete = „Szirt a habok közt”*: *Tanulmányok Imre László 70. születésnapjára*, szerk. BÉNYEI Péter, GÖNCZY Monika, S. VARGA Pál, Debrecen: Debreceni Egyetemi, 2014, 350–355.

VADERNA Gábor, *Párhuzamos történetek: Egy magyar nábob = Jókai & Jókai: Tanulmányok*, szerk. HANSÁGI Ágnes, HERMANN Zoltán, Bp., L'Harmattan, 2013 (Károli könyvek), 193–218.

9. A magyar prózaepika poétikai variációi a 19. század második felében 1.

Kötelező szövegek

JÓKAI Mór, *Sárga rózsa*

MIKSZÁTH Kálmán, *Új Zrínyiász*

MIKSZÁTH Kálmán, *Szent Péter esernyője*

Ajánlott szövegkiadások

JÓKAI Mór, *Aki a szívét a homlokán hordja: Sárga rózsza*, s. a. r. VÉGH Ferenc – SÁNDOR István, Bp., Akadémiai, 1988 (Jókai Mór Összes Művei: Kisregények, 4).

MIKSZÁTH Kálmán, *A demokraták: Új Zrínyiász*, s. a. r. KIRÁLY István, Bp., Akadémiai, 1957 (Mikszáth Kálmán Összes Művei, 10: Regények és nagyobb elbeszélések, X: 1897–1898).

MIKSZÁTH Kálmán, *Szent Péter esernyője*, s. a. r. BISZTRAY Gyula, Bp., Akadémiai, 1957 (Mikszáth Kálmán Összes Művei 7: Regények és nagyobb elbeszélések VII: 1895).

Ajánlott szakirodalom

EISEMANN György, *Mikszáth Kálmán*, Bp., Korona, 1998 (Klasszikusaink), 59–66.

T. SZABÓ Levente, *Mikszáth, a kételkedő modern: Történelmi és társadalmi reprezentációk Mikszáth Kálmán prózapoétikájában*, Bp., L'Harmattan, 2007 (Ligatura).

FRIED István, *Öreg Jókai nem vén Jókai: Egy másik Jókai meg nem történt kalandjai az irodalomtörténetben*, Bp., Ister, 2003.

SZAJBÉLY Mihály, *Jókai Mór: 1825–1904*, Pozsony, Kalligram, 2010 (Magyarok emlékezete).

NYIRI Péter, *Az őspusztá és a hazugság: Jókai Mór: Sárga rózsza*, Széphalom, 24(2014), 363–370.

VÁRADI Ábel, *Mediális veszedelem avagy Mikszáth Kálmán Zrínyije a médiumok határvidékén*, It, 2013/1, 27–52.

HORVÁTH Kornélia, *Elbeszélői hang és metaforizációs folyamat: A bábaszéki intelligencia funkciója a Szent Péter esernyőjében = A XIX. század vonzásában: Tanulmányok T. Erdélyi Ilona tiszteletére*, szerk. KICZENKO Judit, THIMÁR Attila, Piliscsaba, 2001, 74–95.

VADERNA Gábor, *Igazságok és hazugságok: Sárga rózsza = „...író leszek és semmi más...”*: Irodalmi élet, irodalmiság és öntükröző eljárások a Jókai-szövegekben, szerk. HANSÁGI Ágnes, HERMANN Zoltán, Balatonfüred, Balatonfüred Városért Közalapítvány, 2015 (Tempevölgy könyvek, 19), 101–118.

10. A magyar prózaepika poétikai variációi a 19. század második felében 2.

Kötelező szövegek

MIKSZÁTH Kálmán, *A jó palócok*

TÖMÖRKÉNY István, *Megöltek egy legényt*

PETELEI István, *Árva Lotti*

AMBRUS Zoltán, *A gyanú*

GOZSDU Elek, *Mea culpa*

Ajánlott szövegkiadások

MIKSZÁTH Kálmán, *Elbeszélések: A tót atyafiak: A jó palócok*, s. a. r. BISZTRAY Gyula, Bp., Akadémiai, 1968 (Mikszáth Kálmán Összes Művei, 32: Elbeszélések, VI).

TÖMÖRKÉNY István, *A tengeri város: Elbeszélések 1885–1896*, s. a. r. CZIBOR János, Bp., Szépirodalmi, 1956.

PETELEI István, PETELEI István *Összes novellái, Szerzői kötetek*, I–II. kötet, s. a. r. TÖRÖK Zsuzsa, Debrecen, Kossuth Egyetemi, 2007 (Csokonai Könyvtár: Források, 13).

AMBRUS Zoltán, *A gyanú*, vál., szöveggond. FALLENBÜCHL Zoltán, Bp., Szépirodalmi, 1981, 5–59.

GOZSDU Elek novelláinak mindezidáig nem jelent meg összkiadása. A feladott novella megtalálható szinte az összes válogatáskötetben.

Ajánlott szakirodalom

EISEMANN György, *Mikszáth Kálmán*, Bp., Korona, 1998 (Klasszikusaink).

T. SZABÓ Levente, *Mikszáth, a kételkedő modern: Történelmi és társadalmi reprezentációk Mikszáth Kálmán prózapoétikájában*, Bp., L'Harmattan, 2007 (Ligatura).

POZSVAI Györgyi, *Az anekdotikus hagyományok önironikus felülírása = Induló modernség – kezdődő avantgárd*, szerk. BEDNANICS Gábor – EISEMANN György, Bp., Ráció, 2006 (Ráció-Tudomány, 5), 161–188.

HAJDU Péter, *Csak egyet, de kétszer: A Mikszáth-próza kérdései*, Bp.–Szeged, Gondolat-Pompeji, 2005 (deKON-KÖNYVEK, 32).

DOBOS István, *Alaktan és értelmezéstörténet: Novellatípusok a századforduló magyar irodalmában*, Debrecen, Kossuth Egyetemi, 1995 (Csokonai Könyvtár, 4).

BENGI László, *Az értelmezés ambivalenciája Gozsdu Elek elbeszéléseiben*, Alföld, 2015/9, 74–82.

Tömörkény 150: Tanulmányok a 150 éve született Tömörkény István tiszteletére, szerk. BENE Zoltán, Szeged, 2016.

11. A drámai költemény (Madách Imre: *Az ember tragédiája*)

Kötelező szöveg

MADÁCH Imre, *Az ember tragédiája*

Ajánlott szövegkiadás

MADÁCH Imre, *Az ember tragédiája: Drámai költemény: Szinoptikus kritikai kiadás*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, a mű kéziratának írásszakértői vizsgálatát végezte WOHLRAB József, Bp., Argumentum, 2005. (Interneten ennek olvasószövege: <http://drama.elte.hu/madach/tragedia>)

Ajánlott irodalom

EISEMANN György, *Létértelmező motívumok Az ember tragédiájában = Uő, Keresztutak és labirintusok: Elemzések a XIX. és XX. Századi magyar művekről*, Bp., Tankönyvkiadó, 1991, 37–68.

S. VARGA Pál, *Két világ közt választhatni: Világkép és többszólamúság Az ember tragédiájában*, Bp., Argumentum, 1997 (Irodalomtörténeti Füzetek, 141).

KERÉNYI Ferenc, *Madách Imre (1823–1864)*, Pozsony, Kalligram, 2006 (Magyarok Emlékezete).

12. A kései népszínműtől a szimbolikus történelmi tragédiáig

Kötelező szövegek

TÓTH Ede, *A falu rossza*

ABONYI Lajos, *A betyár kendője*

HERCZEG Ferenc, *Bizánc*

Ajánlott szövegkiadások

Magyar drámaírók: 19. század, I–II. kötet, vál., szöveggond., jegyz. NAGY Péter, Bp., Szépirodalmi, 1984 (Magyar Remekírók).

A magyar dráma antológiája, I–II. kötet, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Osiris, 2005 (Osiris Klasszikusok).

Ajánlott irodalom

Magyar színháztörténet 1873–1920, szerk. GAJDÓ Tamás, Bp., Magyar Könyvklub – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, 2001.

CSEH Gizella, *A magyar népszínmű XIX. századi művelődéstörténetének vázlata*, Acta Beregsasiensis, 2009/2, 229–238.

KERÉNYI Ferenc, *Egy népszínmű tanulságaiból: Abonyi Lajos és A betyár kendője = Irodalomtörténeti tanulmányok*, szerk. FARKAS Péter, NOVÁK László, Szentendre, 1989, 383–401.

Megjegyzés:

Az óra látogatása melegen ajánlott.

Nem kötelező az ajánlott szövegkiadásokat használni. Általában ezek tartalmazzák a mérvadó szövegállapotot, s magyarázó jegyzeteik segítik a szövegek megértését.

Az ajánlott szakirodalom feldolgozása értelemszerűen nem kötelező. Azoknak a diákoknak ajánlott, akik szeretnék mélyebben megismerkedni a tétel témájával.

További segítségért forduljon bizalommal az oktatójához.